

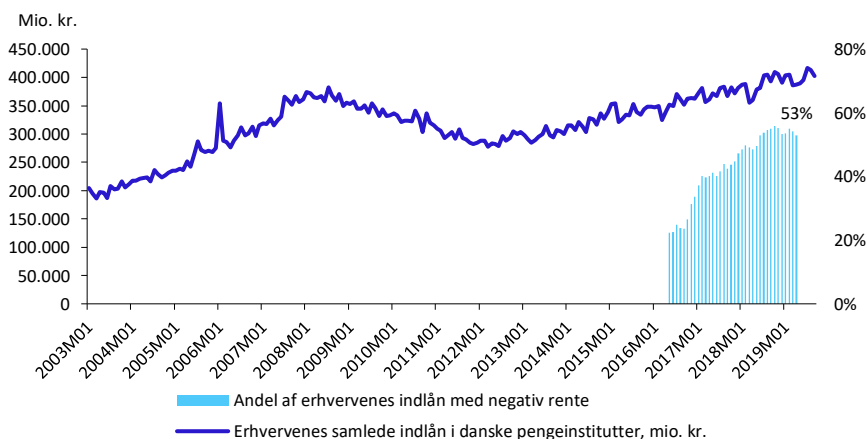
Op mod 100.000 virksomheder betaler negative renter

Af: cheføkonom, Tore Stramer og økonom, Kristian Skriver

Nationalbankens ledende indlånsrente har nu – bortset fra en kort periode henover foråret og sommeren 2014 – været negativ siden juni 2012. Den ledende rente herhjemme befinder sig tilmed på det lavest niveau i verden – en rekord vi dele med Schweiz.

Danmark er dermed et af de lande i verden, hvor de negative renter har den største udbredelse i økonomien. Det gælder særligt for landets erhvervsvirksomheder, hvor 53% af det samlede indlån nu forrentes til en negativ rente. For de ikke-finansielle selskaber og de personligt ejede virksomheder forrentes hhv. 63% og 20% af det samlede indlån i øjeblikket med en negativ rente. Da der er 154.000 personligt ejede virksomheder og 124.000 ikke-finansielle selskaber i Danmark, så svarer det til, at op i mod 100.000 af landets ca. 278.000 danske virksomheder nu har udgifter forbundet med at have penge stående på deres bankkonti.

Figur 1: Et stigende indlån forrentes i højere grad til en negativ rente

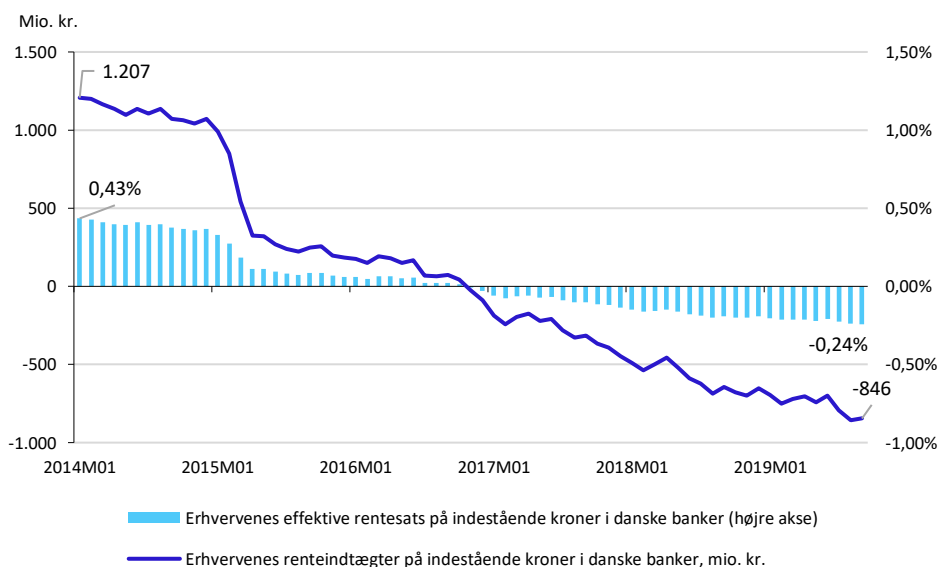
Kilde: Nationalbanken

Note: Figuren viser udviklingen i virksomhedernes samlede indlån i danske pengeinstitutter samt udviklingen i andelen indlån, der forrentes med negativ rente. Erhvervene er udgjort af Ikke-finansielle selskaber og Personligt ejede virksomheder.

Det er nødvendigt for virksomhederne at have et indlån i bankerne for at kunne gennemføre transaktioner i forbindelse med den almindelige forretningsdrift. I takt med at økonomien generelt er vokset herhjemme, er behovet for at foretage transaktioner naturligt nok øget.

Konkret er virksomhedernes indlån i banken steget til et rekordhøjt niveau på 405 mia. kr. Dermed har danske virksomheder i øjeblikket 210 mia. kr. stående i bankerne til en negativ rente. Virksomhederne betaler i gennemsnit en rente på knap 0,25% for at have danske kroner stående i banken, hvilket giver virksomhederne en årlig renteomkostning på 850 mio. kr. før skat.

Figur 2: Negative renter koster årligt danske virksomheder 850 mio. kr. (før skat)

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Nationalbanken

Note: Figuren viser erhvervenes renteindtægter samt effektive rentesats på indlån af kroner i danske banker. Renteindtægter er beregnet ved at gange den effektive rentesats med forretningsomfanget. Erhvervene er udgjort af ikke-finansielle selskaber og Personligt ejede virksomheder. Seneste observation er september 2019.

Udgifter til negative rente kunne finansiere 5.900 nye jobs

Det er en regning, der løbende er steget betydeligt siden bankerne indførte negativ rente over for virksomhederne i foråret 2015. Tilbage i 2014 lå virksomhedernes gennemsnitlige indlånsrente i bankerne på 0,43%. Det betyder, at de seneste års rentefald ned i det negative territorium isoleret set har kostet de danske virksomheder knap 2,8 mia. kr. (før skat). Det er et beløb, der kunne have finansieret rundt regnet 5.900 nye jobs.

De negative renter har altså allerede pålagt virksomhederne herhjemme betydelige omkostninger, der potentielt kan have dæmpet både aktiviteten og jobvæksten i dansk økonomi. De negative renter kan på den måde siges at fungere på samme måde som en skattestigning, der øger virksomhedernes udgifter. Konkret har de negative renter pålagt virksomhederne en ekstraudgift, der svarer til en stigning i selskabsskattesatsen fra 22% til knap 23%.

Regningen for de negative renter vil stige yderligere

Regningen for de negative renter kan dertil meget vel stige yderligere over de kommende år. Med baggrund i de dystre vækst- og inflationsudsigter i euroområdet, så kan yderligere rentenedsættelser komme på tale fra ECB og Nationalbanken over den kommende tid.

Det er dertil også muligt, at flere banker i højere grad end tidligere vil vælge at sende regningen for de negative renter videre til virksomhederne.

Endelig viser analyser fra bl.a. Nationalbanken, at de pengepolitiske renter på lidt længere sigt vil forblive på et lavt niveau eller måske endda falde yderligere. Det skal primært ses i sammenhæng med, at andelen af befolkningen i den arbejdsdygtige alder forventes at aftage yderligere i både Danmark og udlandet over de kommende år. Studier fra udlandet viser på den baggrund, at den naturlige realrente kan falde med yderligere 0,25-0,5% frem mod 2030.

Der altså både fra den konjunkturelle og strukturelle front udsigt til et fortsat lavt og måske endda faldende renteniveau over de kommende mange år.

Det betyder, at virksomhederne nu bør berede sig på at de negative renter på deres indlån er kommet for at blive. Risikoen er dertil, at virksomhedernes udgifter til negative renter vil stige yderligere over de kommende år.

Vores beregninger viser, at virksomhedernes udgifter til negative renter hurtigt kan vokse betydeligt. I øjeblikket forrentes 34% af virksomhedernes indlån til nul i rente, mens 53% af udlånet forrentes til en negativ rente. Forestiller man sig at de virksomheder, der nu betaler nul i rente, i stedet bliver flyttet over på den gennemsnitlige negative rentesats på 0,5%, så vil virksomhedernes renteudgift stige fra 850 mio. kr. til 1.600 mio. kr. (før skat). Altså noget nær en fordobling, hvilket potentielt kan øge jobtabet yderligere. En yderligere sænkelse af rentesatserne vil naturligt også gøre regningen større.

Det er i den forbindelse værd at gøre opmærksom på, at de negative rente i øjeblikket udgør en særskilt udfordring for virksomhederne i Danmark. Tal for eurostat viser, at virksomhederne i resten af euroområdet i øjeblikket betaler en gennemsnitlig rente på deres indlån i bankerne på rundt regnet 0%, mens niveauet herhjemme -0,25%. Det betyder også, at det negative renteniveau herhjemme isoleret set trækker i retning af at forværre virksomhedernes konkurrenceevne.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 19. november 2019.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den

samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til cheføkonom, Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk eller på tlf. 5194 7441.